

แบกแดดกับโรคกลัวน้ำ

อาหารสมอง : วีรกร ตรีเศศ

ปีที่ **29** ฉบับที่ **1494**

วันที่ **3** เมษายน พ.ศ. **2552**

หน้า **45**

ในขณะที่มนุษย์ไล่ล่ากันในอิรักอย่างสนุกสนาน สุนัขจรจัดก็เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วและน่ากลัวจนทำให้ทางการอิรักต้องแก้ไข ตั้งแต่เดือนธันวาคมปีที่แล้วถึงปัจจุบันมันถูกฆ่าตายไปแล้วกว่า **10,000** ตัว ถ้ารัฐบาลอิรักให้ความสนใจกับเรื่องเช่นนี้ท่ามกลางวิกฤตของประเทศก็แสดงว่าปัญหาสุนัขจรจัดคงเป็นเรื่องใหญ่พอควร

ทางการอิรักบอกว่าโรคกลัวน้ำมีสาเหตุจากสุนัขจรจัดซึ่งเป็นภัยที่น่ากลัวกว่าการฆ่าฟันกัน เพราะหากติดโรคกลัวน้ำแล้วโอกาสรอดไม่มีเอาเสียเลย

ในกรุงแบกแดด หมาจรจัดพวกนี้วิ่งกันเพ่นพ่านและรวมตัวกันรอบบริเวณที่ขายแพะกลางตลาด เพราะหวังว่าจะได้กินเครื่องในที่ยืนทิ้งหลังจากแพะถูกเชือด เด็กเล็กแม้แต่ผู้ใหญ่ที่เห็นหมาจรจัดจำนวนมากก็หวาดหวั่น เพราะรู้ว่ามันเป็นพาหะของโรคกลัวน้ำที่น่ากลัวมาก

โรคกลัวน้ำหรือ **Rabies** หรือ **Hydrophobia** เกิดจากไวรัสเข้าไปในร่างกายสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม ซึ่งทำให้เกิดการอักเสบของสมอง มันเป็นโรคที่ติดจากการถูกกัดหรือสัมผัสน้ำลายของสัตว์ที่ติดเชื้อ เมื่อติดเชื้อแล้วไม่มีการรักษาก็ตายแน่นอน

ระยะฟักตัวของโรคนี้ขึ้นอยู่กับว่าไวรัสเดินทางไกลแค่ไหน จึงจะถึงระบบประสาทส่วนกลาง โดยทั่วไปใช้เวลา **2-3** เดือน เมื่อการติดเชื้อถึงระบบประสาทส่วนกลางแล้วอาการก็จะเริ่มปรากฏและถึงตอนนั้นผู้ติดเชื้อก็จะตายใน **2-3** วัน

ในทางวิชาการ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมทุกพันธุ์อาจติดเชื้อโรคกลัวน้ำได้ทั้งนั้น อย่างไรก็ตาม สัตว์ที่การติดเชื้อมีผลกระทบต่อมนุษย์มากที่สุดก็คือ ลิง ตัว **Raccoons** (สัตว์ขนยาว สีขาคลายสุนัขจิ้งจอก) หมาจิ้งจอก **Skunks**

(สัตว์ตัวเหี้ยมคล้ายกระรอกตัวใหญ่) วัว ควาย หมาป่า หมา พังพอน แมว ค้างคาว ฯลฯ

ไวรัสโรคกลัวน้ำ โดยทั่วไปมักอยู่ในเส้นประสาทและน้ำลายของสัตว์ การติดเชื้อไม่จำเป็นต้องมาจากการกัด แต่เพียงอย่างเดียว อาจมาจากการสัมผัสเชื้อผ่านเยื่อจมูก เช่น มนุษย์ที่เข้าไปในถ้ำที่มีค้างคาวติดเชื้ออย่างใดก็ได้ การติดเชื้อระหว่างคนด้วยกันมีน้อยมาก

หมาและสัตว์ที่ติดเชื้อโรคกลัวน้ำจะผ่านสามขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นตอนแรกประมาณ **3** วันจะทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากปกติ ขั้นตอนที่สองประมาณ **3-4** วัน มันจะคิดค้นตอบสนองต่อการปลุกเร้าและกัดทุกอย่างที่ขวางหน้า ขั้นตอนที่สามความเสียหายจะเกิดกับเซลล์ประสาทที่เกี่ยวกับการควบคุมเคลื่อนไหว เขาจะเป็นง่อย กล้ามเนื้อ หน้า คอ จะเป็นง่อย และตายเพราะระบบหายใจล้มเหลว

สำหรับมนุษย์ติดเชื้อนั้นจะตายอย่างทรมาน เมื่อติดเชื้อโดยไม่มีการรักษา ระยะเวลาจากการติดเชื้อจนอาการปรากฏอาจนานถึง **2** ปีก็ได้ เริ่มจากมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ และตามมาด้วยอาการง่อยบางส่วนของแขนขา นอนไม่หลับ สับสน หวาดกลัว เห็นภาพหลอน จนถึงมีอาการคล้ายคนบ้า น้ำลายจะออกมาจนพูดไม่ได้กลืนไม่ได้แม้กระทั่งน้ำเพราะกล้ามเนื้อคอและกรามเป็นง่อยหมด เมื่อเห็นน้ำจะเกิดอาการตื่นตระหนกถึงแม้ว่าจะกินน้ำใจจะขาดเพราะกระหายอย่างยิ่ง แต่ก็ไม่สามารถกลืนได้

การที่มีน้ำลายออกมาจนพ่นปากก็เป็นเพราะร่างกายมีกลไกที่จะลดความกระหายน้ำ และรักษาระดับน้ำในร่างกายไว้

การตายด้วยโรคกลัวน้ำนั้นน่าเวทนามาก เพราะเต็มไปด้วยความรุนแรง น่าหวาดกลัว เราได้ยินการเล่าขานกันมานานถึงการตายของคนติดโรคนี้ในสมัยโบราณ **Rabies** มาจากภาษาละตินว่า **Rabies** ซึ่งแปลว่า "ความบ้า" มีการบันทึกเป็นหลักฐานครั้งแรกเมื่อ **1930** ปีก่อนคริสตกาล เดือนเจ้าของหมาที่มีอาการของ

Rabies ว่าให้ระวังการถูกกัด ถ้าคนอื่นตายเพราะโรคนี้ อันเกิดจากถูกหมาของตัวกัดเจ้าของจะต้องจ่ายเงินค่าปรับ

ในศตวรรษที่ **19 Rabies** ระบาดไปทั่วยุโรปจนหวาดกลัวกันไปทั่ว **Louis Pasteur** เป็นคนแรกที่ประสบความสำเร็จคิดค้นวัคซีนรักษาผู้ที่ถูกหมาบ้ากัด

ปัจจุบันหลายประเทศประกาศว่าปลอดจาก **Rabies** โดยสิ้นเชิง เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ไต้หวัน เยอรมัน อังกฤษ นอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์ ฯลฯ กลุ่มประเทศที่ยังมีปัญหา **Rabies** อยู่มากก็คือ เอเชีย บางส่วนของทวีปอเมริกาและส่วนใหญ่ของทวีปแอฟริกา โดยมีสุนัขเป็นพาหะของโรค

ในแต่ละปีมีคนตายด้วย **Rabies** ประมาณ **55,000** คน โดย **31,000** คนในเอเชีย และ **24,000** คนในแอฟริกา สาเหตุส่วนหนึ่งที่เอเชียแซงหน้าก็มาจากความนิยมเลี้ยงหมากันมาในไม่กี่ปีที่ผ่านมาในเอเชียตะวันออก โดยเฉพาะในจีน (คนจีนมากกว่าตอนซื้อหมาพันธุ์เล็กไปจากฟาร์มของไทยแถบภาคเหนือ ไม่เว้นแม้แต่พันธุ์ปักกิ่งและคนไทยส่วนหนึ่งก็ไปซื้อกลับมาด้วยความภาคภูมิใจว่าเป็นพันธุ์ปักกิ่งแท้) จนทางการเงินในปักกิ่งต้องใช้กฎ “หนึ่งบ้าน-หนึ่งตัว”

อินเดียมีกรณีของคนตายจากโรคพิษสุนัขบ้ามากที่สุด ในสหรัฐอเมริกา **Rabies** ระบาดไปทั่วตั้งแต่ทศวรรษ **1970** จาก **Raccoons/Skrunks** และค้างคาว แต่ก็ไม่ได้มีคนตายที่รายนักในแต่ละปี

มีเรื่องเล่าเรื่องหนึ่งที่ยากจะเกิดขึ้นกับผู้ที่ติดเชื้อ **Rabies** โดยไม่ได้รักษาแล้วรอดมาได้ เรื่องนี้เกิดในปี **2005** ในรัฐวิสคอนซินของสหรัฐอเมริกา วัยรุ่นชื่อ **Jeanna Giese** ติดเชื้อ **Rabies** หมอผู้รักษาจึงให้เธออยู่ในสภาพโคม่าซึ่งทำให้สมองหยุดทำงานชั่วคราวซึ่งเป็นการป้องกันไม่ให้เชื้อไวรัสมีผลต่อสมอง พุดง่ายๆก็คือ “หลอก” ไม่ให้เชื้อไวรัสทำลายสมอง โดยการชิง “ทำลาย” สมองเสียก่อนพร้อมกับให้เวลาแก่ระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายที่จะปราบเชื้อนี้หลังจากผ่านไปกว่า **3** เดือน เธอก็กลับบ้านได้แต่สมองก็ถูกทำลายไปหมดกรณีนี้ถือได้ว่าเป็นกรณีพิเศษมากๆ เพราะไม่เคยมีใครรอดได้

หมาในแบกแดดถูกวางยาเบื่อ ยิงตาย อย่างน่าเวทนา มีคนคำนวณว่ากว่าที่โครงการนี้จะจบลง หมาไม่ต่ำกว่า **20,000** ตัว จะถูกฆ่าตายเพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการหาคนไปเลี้ยงแบบบ้านเราก็คงไม่ได้ เพราะสังคมแถบนั้นไม่เลี้ยงหมาเป็นสัตว์เลี้ยง เพราะเชื่อว่าเป็นสัตว์ไม่สะอาดตามคำสอนในศาสนาอิสลาม

Rabies เป็นโรคที่มนุษย์สามารถปราบได้เกือบสิ้นซากด้วยการป้องกันผ่านการกำจัดหมาจรจัดเป็นหลัก แต่สิ่งที่มนุษย์กำจัดได้ไม่หมดไปจากใจก็คือ ความรู้สึกผิดที่เรากำลังฆ่าสัตว์ที่ซื่อสัตย์ต่อเราอย่างที่สุด และอย่าลืมว่าเกือบทั้งหมดที่ถูกฆ่าตายนั้นไม่มีเชื้อ **Rabies** อยู่ในร่างเลย แต่ที่ถูกฆ่าก็เป็นเพียงเพราะโอกาสที่มันอาจเป็นพาหะของโรคเท่านั้น ●

เครื่องเคียงอาหารสมอง

การทำงานของสื่อที่สะใจผู้ชมอเมริกันในปัจจุบันมากก็คือการประณามและการประจานผู้ฉ้อฉลคดโกงในโลกธุรกิจและวัตรปฏิบัติอันไม่เหมาะสมของ **CEO** ของบริษัทที่ได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลอเมริกันในวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้

เมื่อ **Bernard Madoff** “แม่ช้อย” ของอเมริกันสารภาพในศาลว่าได้ทำผิดฉ้อฉลเงินของประชาชนไปหลายพันล้านเหรียญสหรัฐ สื่อโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์เรียกเขาว่า “บุคคลที่คนอเมริกันเกลียดชังที่สุด” และคืบหน้าก็มีสารคดีแพร่ไปทั่วประเทศเรื่องที่หญิงวัย **60** ปี คนหนึ่งหมดตัวเป็นล้านเหรียญเพราะถูก **Madoff** หลอกหลวงจนต้องมาทำงานเป็น **Maid**

ขณะนี้หลายสถานีโทรทัศน์ทำรายการต่อเนื่องติดตามพฤติกรรมของบริษัทและผู้บริหารที่ได้รับเงินภาษีจากประชาชนไปฟื้นฟูกิจการ ภาพที่เห็นอยู่เนืองๆ ก็คือการใช้ชีวิตที่หรูหรา มีเครื่องบินส่วนตัว การรับเงินโบนัสมากมายถึงแม้จะทำให้บริษัทล่มจมก็ตามที

งานของสื่อเช่นนี้หมายถึงการคอยข่มติดตามการเคลื่อนไหวของผู้บริหาร โดยเฉพาะการเดินทาง คลิปเด็ด เมื่อเร็วๆ นี้ที่เห็นทั่วอเมริกาในรายการ **“Good Morning America”** อันลือชื่อก็คือการเดินทางมาจากรถเครื่องบินเจ็ตส่วนตัวของ **CEO** ของ **Bank of America** ธนาคารที่ได้รับการช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลอย่างสง่างามและหรูหรา มีพรมปูพร้อมกับมีคนยืนต้อนรับ

ผู้อำนวยการรายการลงทุนเซาธ์เอลลีคอปเตอร์เพื่อบินขึ้นไปสูงๆ และบันทึกวิดีโอภาพที่คนเห็นก็คือ นาย **Kenneth**

D.Lewis กำลังก้าวลงมาจากเครื่องบินส่วนตัวของบริษัท พร้อมกับการปรากฏบนจอของตัวเลข **45** พันล้าน เหรียญที่ธนาคารได้รับการช่วยเหลือ ตัวเลขค่าใช้จ่ายต่อ ชั่วโมงของการใช้เครื่องบิน (ไม่ต่ำกว่า **5,000** เหรียญ) และค่าเครื่องบินโดยสารพาณิชย์หากใช้ (**440** เหรียญ)

ภาพเช่นนี้ทำให้คนอเมริกันที่กำลังเดือดร้อนจากปัญหา เศรษฐกิจโกรธแค้น และ **CEO** ทั้งหลายต้องหลีกเลี่ยง การใช้เงินดังที่เคยเป็นและทำให้การใช้เงินหลวงเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เมื่อไหร่เราจะได้เห็นภาพลักษณะนี้บ่อยๆในสื่อไทยครับ

[น้ำจิ้มอาหารสมอง](#)

If you are lonely while you are alone, you are in bad company.
(Jean-Paul Sartre)

ถ้าคุณรู้สึกเหงาเมื่ออยู่คนเดียว นั่นแสดงว่าคุณกำลังมีเพื่อนที่ไม่ดี